

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 05.04.1971, sp. zn. 6 Tz 11/71, ECLI:CZ:NS:1971:6.TZ.11.1971.1

Číslo: 68/1971

Právní věta: K výkladu znaků skutkové podstaty přečinu proti socialistickému soužití podle § 9 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. Lhůta tří roků, uvedená v dovětku § 9 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb., se týká jen případů, kdy pachatel byl dříve odsouzen pro trestný čin obdobné povahy nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého mu za takový trestný čin propuštěn. Byl-li pachatel činu vykazujícího jinak znaky výše uvedeného přečinu dříve postižen pro přečin nebo pro provinění (přestupek) obdobné povahy, a to byť soudem a byť mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, který byl vykonán, je naplněn znak zpětnosti uvedený v dovětku § 9 odst. 1 zák. č. 150/1969 Sb. jen tehdy, stalo-li se tak v posledním roce před spácháním tohoto činu.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 05.04.1971

Spisová značka: 6 Tz 11/71

Číslo rozhodnutí: 68

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Přečin proti socialistickému soužití, Recidiva, Zpětnost

Předpisy: 150/1969 Sb. § 9 odst. 1 písm. a) 38/1961 Sb. § 19 odst. a)

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 68/1971 sb. rozh.

K výkladu znaků skutkové podstaty přečinu proti socialistickému soužití podle § 9 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb.

Lhůta tří roků, uvedená v dovětku § 9 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb., se týká jen případů, kdy pachatel byl dříve odsouzen pro trestný čin obdobné povahy nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého mu za takový trestný čin propuštěn. Byl-li pachatel činu vykazujícího jinak znaky výše uvedeného přečinu dříve postižen pro přečin nebo pro provinění (přestupek) obdobné povahy, a to byť soudem a byť mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, který byl vykonán, je naplněn znak zpětnosti uvedený v dovětku § 9 odst. 1 zák. č. 150/1969 Sb. jen tehdy, stalo-li se tak v posledním roce před spácháním tohoto činu.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 5. 4. 1971 sp. zn. [6 Tz 11/71](#).)

Rozsudkem okresního soudu v Hodoníně ze dne 15. 4. 1970 sp. zn. 3 Ta 52/70 byla obviněná E. D. uznána vinnou proviněním proti socialistickému soužití podle § 19 písm. a) zák. č. 38/1961 Sb. proto, že dne 20. 10. 1969 v Uherském Hradišti se svým manželem J. D. napadla M. G., kterou slovně uráželi, a obviněná ji kopl i do nohy, což činili proto, že jejich syn nezl. J. D. byl G.-ovými přistižen při krádeži cibule, přičemž se tohoto jednání dopustili přesto, že oba byli již postiženi rozsudky MLS v Uherském Hradišti ze dne

14. 8. 1969 pro stejné provinění a již před tím byli několikrát postiženi MLS a okresním soudem pro trestné činy obdobné povahy. Za to byli oba odsouzeni podle § 2 odst. 1 zák. č. 58/1965 Sb. k podmíněnému trestu odnětí svobody na zkušební dobu 2 let.

K odvolání obou obviněných byl rozsudkem krajského soudu v Brně ze dne 29. května 1970 sp. zn. 3 Tao 36/70 rozsudek okresního soudu v celém rozsahu zrušen a obvinění byli uznáni vinnými pro tentýž skutek přečinem proti socialistickému soužití podle § 9 odst. 1 zák. č. 150/1969 Sb. Byly jim za to uloženy podmíněné tresty odnětí svobody.

K stížnosti pro porušení zákona podané ministrem spravedlnosti ČSR Nejvyšší soud ČSR zrušil oba tyto rozsudky v části týkající se obviněné E. D. a věc vrátil okresnímu soudu v Hodoníně, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Jsou správné úvahy soudů nižších stupňů, že žalovaný čin obviněné, který jí byl provedenými důkazy prokázán, má znaky provinění proti socialistickému soužití podle § 19 písm. a) zák. č. 38/1961 Sb. Nutno také uvést, že prokázané jednání obviněné naplňuje současně znaky přečinu proti socialistickému soužití podle § 9 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. V tomto směru stačí odkázat na příslušné části napadeného rozsudku, jakož i rozsudku soudu I. stupně.

Naplnění znaku provinění podle § 19 písm. a) zák. č. 38/1961 Sb. však samo o sobě k postavení obviněné před soud ve smyslu zákona č. 58/1965 Sb. nestačilo. Podle § 1 písm. a) posléze uvedeného zákona platného v době spáchání činu se vyžadovalo, aby žalované jednání bylo opakované. Zpětnost byla dána, jestliže pachatel nového provinění byl v posledním roce před jeho spácháním postižen pro některé z provinění nebo přestupek uvedených v návěť posléze uvedeného zákonného ustanovení anebo v posledních třech letech pro některý z trestných činů obdobné povahy odsouzen nebo z výkonu trestu propuštěn. V podstatě stejný zákonný znak obsahuje i dovětek přečinu proti socialistickému soužití podle § 9 odst. 1 zák. č. 150/1969 Sb.

Byl-li by tento formální znak zpětnosti u obviněné dán, pak by nebyl nesprávný postup krajského soudu posouzením žalovaného skutku jako přečinu podle § 9 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb., za který může být pachatel postižen podstatně nižším trestem odnětí svobody (do 6 měsíců), což je oproti dříve platné právní úpravě (§ 2 odst. 1 zák. č. 58/1965 Sb.) pro pachatele příznivější (§ 16 odst. 1 tr. zák.).

Okresní soud opřel naplnění posléze uvedeného znaku zpětnosti o dřívější odsouzení obviněné místním lidovým soudem v Uherském Hradišti ze dne

14. 8. 1969 pro stejné provinění, a o to, že před tím byla několikrát postižena místním lidovým soudem a okresním soudem pro trestné činy této povahy. Podle odůvodnění zhodnotil okresní soud jen dřívější odsouzení obviněné okresním soudem v Uherském Hradišti rozsudkem z 21. 6. 1967; tímto rozsudkem byla obviněná uznána vinnou opakovaným proviněním proti socialistickému soužití podle § 19 písm. a) zák. č. 38/1961 Sb. a § 1 zák. č. 58/1965 Sb. a odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 1 měsíc, který vykonala 11. 9. 1967.

Je tedy nepřezkoumatelný rozsudek okresního soudu, pokud není zdůvodněno, o které další rozsudky místního lidového soudu se opírá výrok o vině obviněné, ve znaku zpětnosti.

Krajský soud z podnětu odvolání obviněné zrušil rozsudek soudu prvního stupně a ve věci rozhodl sám tak, že obviněnou uznal vinnou přečinem proti socialistickému soužití podle § 9 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. Zpětnost jako formální znak dovětku tohoto zákonného ustanovení opřel výhradně o zjištění, že obviněná v posledních třech letech byla pro některý z trestných činů obdobné povahy odsouzena, resp. z výkonu trestu propuštěna. Podle odůvodnění tohoto výroku krajský soud dovozuje zpětnost obviněné výlučně od jejího dřívějšího odsouzení a potrestání rozsudkem okresního soudu v Uherském Hradišti ze dne 21. 6. 1967 sp. zn. 2 T 179/67; tímto rozsudkem byla však obviněná uznána vinnou pouze opakovaným proviněním podle § 19 písm. a) zák. č. 38/1961 Sb. a § 1 zák. č. 58/1965 Sb., nikoliv trestným činem.

Lhůta tří roků, v níž musí být spáchán čin vykazující jinak znaky provinění podle § 19 písm. a) zák. č. 38/1961 Sb., popř. přečinu podle § 9 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb., se týká jen případů, kdy pachatel byl dříve odsouzen pro trestný čin obdobné povahy anebo propuštěn z výkonu trestu uloženého mu pro takový trestný čin. Byl-li pachatel činu vykazujícího znaky výše uvedeného provinění nebo přečinu dříve postižen za přečin nebo za opakované provinění (přestupek), a to byť soudem a byť mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, který byl vykonán, je naplněn citovaný znak zpětnosti jen tehdy, stalo-li se tak ve lhůtě jednoho roku před spácháním činu.

Protože obviněná E. D. byla dříve postižena za opakované provinění podle § 19 písm. a) zák. č. 38/1961 Sb. a § 1 zák. č. 58/1965 Sb. rozsudkem okresního soudu ze dne 23. 6. 1967, který nabyl právní moci dnem 2. 7. 1967, uplynula lhůta jednoho roku dnem 2. 7. 1968. Lhůta jednoho roku od dřívějšího postižení uplynula tedy dříve, než obviněná spáchala další čin projednávaný v dané věci (tj. 20. 10. 1969). Z tohoto postižení obviněné není proto naplněn znak zpětnosti ve smyslu § 1 zák. č. 58/1965 Sb. a ani dovětku § 9 odst. 1 zák. č. 150/1969 Sb. (srov. též č. II. sb. rozh. a sděl. soudů ČSSR z r. 1969).

Z toho, co bylo právě uvedeno, je tím potřebnější prověřit, zda obviněná v posledním roce před spácháním žalovaného činu nebyla postižena místním lidovým soudem či orgánem národního výboru pro provinění nebo přestupek obdobné povahy, zejména, když to bylo přímo tvrzeno v návrhu na potrestání obviněné. Neúplnost řízení je třeba spatřovat i v tom, že ohledně této obviněné nebyl vůbec opatřen opis z rejstříku trestů, a to ani přesto, že od posledního jejího známého odsouzení v r. 1967 uplynula delší doba (více než dva roky).